

RAPPORT PROJECT "Het recht op zicht"

Duurzame Oogzorg Trans Mara – Kenia

Oloonkolin Foundation Kenya

Knuppelweg 16,
3823 GJ, Amersfoort
The Nederland
0646096641

[E mail@stichtingoloonkolin.nl](mailto:E_mail@stichtingoloonkolin.nl)

Fight for Sight
The Netherlands

Aanvangsdatum: 1 Januari 2020

Probleemanalyse: Er is in Trans Mara Kenia, leefgebied van de Masai, een ernstig gebrek aan primaire oogzorg en medisch personeel in de regio, waardoor refractieafwijkingen en ziekten als glaucoom, trachoom, staar en blindheid onder kinderen eerder regel dan uitzondering zijn. Er worden te veel kinderen onnodig getroffen door oogaandoeningen die vaak makkelijk te behandelen, of zelfs te voorkomen zijn.

Doel: Het aantal blinde en slechtziende kinderen en volwassenen in Trans Mara Kenia als gevolg van armoede en gebrek aan hygiëne drastisch verminderen.

Dit project past in het algemene doel van onze stichting omdat wij uiteindelijk de kinderen van het gebied kans op optimale ontwikkeling willen geven, en hiermee ook een positief toekomstperspectief voor hen verschaffen. Door het bieden van primaire oogzorg voorkomen we dat een groot aantal kinderen blind of slechtziend wordt. Zo kunnen steeds meer kinderen zich optimaal ontplooiën en hun steentje bijdragen in de maatschappij. Feit is dat gezondheid en economische ontwikkeling elkaar positief beïnvloeden: een volwassene zonder oogafwijking zal beter in staat zijn werk te verrichten en sociaal/cultureel te integreren.

Doelgroepen: Onze algemene doelgroep bestaat natuurlijk uit de ruim 800.000 inwoners van Trans Mara Kenia. Meer specifiek zullen de volgende groepen binnen de gemeenschap rechtstreeks profiteren van de activiteiten:

- Alle volwassenen en kinderen met enige vorm van visuele beperking als gevolg van oog-infectieziekten zoals staar, refractieafwijkingen, glaucoom, kinderblindheid en anderen erfelijke blindheid of ouderdomsblindheid;
- Medewerkers in de gezondheidscentra: opticiens, optometristen, verpleegkundigen, leraren en clinical officers;
- Lokaal technisch personeel;
- Lokale oogartsen;
- Nederlandse oogartsen;
- Leraren, schoolkinderen en huishoudens;
- (Jong)volwassenen metselaars;

Invloed van COVID-19 op de gemeenschap: COVID-19 staat bekend als bijzonder gevaarlijk voor mensen met onderliggende gezondheidsproblemen. Een aanzienlijk deel van de bevolking in Trans Mara valt in die kwetsbare categorie. Velen van hen leven onder erbarmelijke omstandigheden, met een gebrek aan schoon drinkwater, sanitaire voorzieningen en toegang tot goede gezondheidszorg. Daardoor ontstaat er een verhoogd risico om het virus op te lopen en te verspreiden.

Handen wassen is een eenvoudig hulpmiddel om de volksgezondheid te bevorderen en is een van de meest effectieve manieren om overdracht van ziekten te voorkomen. Niet alleen voor het coronavirus maar ook ter voorkoming van bijvoorbeeld diarree, cholera en tyfus. Voor de mensen in Trans Mara die thuis geen gelegenheid hebben de handen te wassen met water en zeep, blijft deze kleine, doeltreffende actie om infecties te voorkomen buiten bereik.

COVID-19 verstoort ook de traditie en het bedrijfsleven van de Masai-gemeenschap. De welbekende Masaikrijgers in Kenia staan bekend om hun rituelen en gebruiken die ze tot op de dag van vandaag behouden. De verspreiding van COVID-19 verstoort hun traditionele manier van leven. Angst voor de pandemie heeft hen gedwongen hun semi-nomadische levensstijl en alle traditionele vieringen te staken. De Masai worden ook economisch getroffen omdat de traditionele markten waar ze hun vee verhandelen en hun primaire inkomsten uit verkrijgen zijn opgeschort.

Doelstellingen:

- Versterking van bestaande nationale strategieën voor bestrijding en preventie van blindheid in Trans Mara;
- Het terugdringen van belangrijke oogziekten en algehele blindheid in Trans Mara, met bijzondere focus op blindheid onder kinderen en blindheid als gevolg van onbehandelde staar, trachoom en glaucoom;
- Het aantal slechtzienden als gevolg van niet-gecorrigeerde refractieafwijkingen verminderen;
- Het ontwikkelen van functionele oogzorg met sterke focus op outreachend werken;
- Het opleiden van lokale oogartsen, clinical officers, verpleegkundigen en optometristen;
- Het vermeerderen van beschikbaar en bekwaam personeel in de bestaande gezondheidscentra dat toeziet op oogzorg;

- Het bijscholen van Nederlandse artsen in de klassieke chirurgische ingrepen, zodat zij de in Kenia opgedane kennis ook in Nederland kunnen toepassen;
- Het verder ontwikkelen van beleid om oogaandoeningen te voorkomen en te bestrijden in het Trans Mara district;
- Het aanschaffen van hoogwaardige doch betaalbare apparatuur en instrumentaria die de essentiële oogzorg mogelijk maken;
- Het opzetten van een lokaal vaccinatieprogramma tegen mazelen;
- Het opzetten van een programma voor hygiënische voorlichting en het belang van goede sanitaire voorzieningen voor de gemeenschap;
- De integratie van voorlichtingen- en begeleidingsprogramma's over het belang van goede voeding (met name vitamine A) in scholen, ziekenhuizen, gezondheidscentra en consultatiebureaus voor kinderen en zwangere vrouwen;
- Het versterken van de overheid en de CDC COVID-19-richtlijnen voor de oogheelkunde.
- Gezondheidswerkers voorzien van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM);
- De gemeenschap de nodige voorlichting en bewustwording verschaffen omtrent COVID-19;
- De aanleg van 4 watertanks en opvangsystemen voor regenwater om scholen te voorzien van schoon en veilig drinkwater;

Het verslag

Het project werd goed ontvangen door de lokale gezondheidswerkers en de gemeenschap. De COVID-19-pandemie bereikte Kenia op 15 maart 2020, toen president Uhuru Kenyatta de lockdown-maatregelen aankondigde. Alle medische activiteiten, met uitzondering van noodgevallen, werden onmiddellijk stopgezet en het lokale bestuur van Marastich Hospital en Mara Water Supplies, ondersteund door onze lokale en Nederlandse medische experts, kwamen samen om een COVID 19-beleid te formuleren dat voldoet aan de CDC-richtlijnen en maatregelen genomen door de Keniaanse minister van Volksgezondheid.

Na het formuleren van het COVID 19-beleid zijn we begonnen met het trainen van het medisch team en het zorgen voor een zo veilig mogelijke werkomgeving, door onder meer het verbeteren van de watervoorziening en het verstrekken van handzeep, ontsmettingsmiddel en de noodzakelijke persoonlijke beschermingsmiddelen die nodig zijn om veilig te werk te gaan.

Om het virus zoveel mogelijk onder controle te houden terwijl we onze medische activiteiten hervatten, was het ook belangrijk om de gemeenschap voor te lichten. Ons medisch team heeft daarom 30 Covid-19-ambassadeurs aangesteld, waaronder 12 lokale gezondheidswerkers, 10 leraren en 8 metselaars.

Tijdens de lockdown is ook veel aandacht besteed aan het samenstellen en opleiden van lokaal medisch personeel om screenings uit te voeren en advies te geven over refractieafwijkingen als onderdeel van een algemeen oogonderzoek. Deze trainingen werden begeleid door Dr. Lerionka, de Clinical Officer van het Trans Mara district.

Daarnaast is er veel aandacht voor het oogzorgmanagement en zijn er protocollen opgesteld voor oogheelkundig onderzoek en behandelingen. Er werden openbare radio-omroepen en posters gebruikt om de gemeenschap in Trans Mara en omliggend gebied op grote schaal bewust te maken van onze activiteiten en de COVID-19 pandemie.

Vanwege het coronavirus en de lockdown werden de geplande outreachprogramma's in verschillende scholen en dorpen geannuleerd. Nu we het virus beter onder controle hebben, worden patiënten uit de verschillende dorpen vervoerd naar het Marastich Hospital in Oloonkolin, waar voldoende schoon water en persoonlijke beschermingsmiddelen aanwezig zijn om gezondheidswerkers te beschermen tijdens oogonderzoeken en waar ook voldoende ruimte en controle is op het naleven van de coronamaatregelen (1,5 m afstand, gezichtsmaskers), om verdere verspreiding van het virus te voorkomen.

Er zijn op 4 geselecteerde scholen waar oogonderzoeken zijn uitgevoerd, watertanks en handenwasstations gebouwen. 4 docenten op deze scholen zijn geselecteerd tot oogzorg- COVID-19 ambassadeur, zij zullen verantwoordelijk zijn voor het geven van onderwijs en voorlichting over en het coronavirus en oogaandoeningen op scholen. Een van de belangrijkste doelen is het wegnemen van mythen en misvattingen omtrent COVID-19 en besmettelijke oogziekten zoals trachoom. Verder zullen ze aandacht besteden aan de verschillende maatregelen om verspreiding van het virus te voorkomen en de algemene hygiëne te verbeteren. Ook wordt er aandacht besteed aan het belang van tijdige constatering en behandeling van besmettelijke oogziekten door medische professionals.

Tot dusver zijn in totaal 400 patiënten onderzocht, van wie 242 kinderen en 158 volwassenen. Ooginfecties en refractieafwijkingen lijken een groot basisprobleem te zijn bij kinderen, bij volwassenen zien we dat de meerderheid van hen blind is door onbehandelde cataract (staar), gevolgd door ooginfecties en refractieafwijkingen.

Oogonderzoek Trans Mara Kenya

Totale aantal mensen gescreend: 400

Soort oogaandoeningen	Total aantal kinderen onderzocht: 242
	0 10 20 30 40 50 60
Ocular allergy	7
Allergic Conjunctivities	20
Mature cataract	1
Traumatic uveitis	2
Refractive error	35
Papillomatose	1
Corneal opacity	1
phacodonesis	1
Maculopathy, pigmentfosa	1
Geen	00

Soort oogaandoeningen	Total aantal volwassenen 158
	0 10 20 30 40 50 60
Ocular allergy	3
Allergic Conjunctivities	10
Mature cataract	64
Immature cataract	9
Trichiasis	1
Refractive error	15
Corneal scar/pterygium	3
Glaucoma	1
Pterygium	1
Papillomatose	1
Geen	00

Follow-ups zijn ook uitgevoerd bij 102 patiënten, van wie 52 kinderen en 50 volwassenen waren. Dit zijn patiënten die in 2015 door de stichting zienderogen zijn gescreend op refractieafwijkingen en een bril hebben gekregen.

Oogonderzoek Trans Mara Kenya

Follow-up Refractive Error

Totale aantal mensen gescreend: 102

Soort oogaandoeningen	Totaal aantal kinderen 52
	0 10 20 30 40 50 60
Refractive Error	52
	Totaal aantal volwassenen 50
Refractive Error	50

In het Marastich ziekenhuis is een behandelkamer ingericht voor kleine oogheelkundige chirurgische behandelingen zoals papilloma excisie, chalazion, traanbuis-sonde ect.

Vanwege het Coronavirus en de lopende renovaties om het Trans Mara East ziekenhuis te ontwikkelen tot een level 4 ziekenhuis, zijn er in samenwerking met de minister van volksgezondheid plannen opgesteld om een noodgebouw voor oogheelkunde te bouwen waar we kunnen opereren tot de renovatie is afgerond. Dit is een tweekamergebouw met een spreekkamer voor het medisch team en een wachtkamer voor de patiënten. De ruimte is uitgerust met tafels, stoelen, kasten, dossiers, oogheelkundige apparaturen, verbruiksartikelen en medicatie om patiënten te kunnen onderzoeken, behandelen en verwijzen indien nodig.

Om het lokale oogheelkundeteam in staat te stellen de juiste diagnose te stellen en de kwaliteit van hun zorg te verbeteren, werd de volgende apparatuur aangeschaft:

1. Spleetlamp
2. refraction box/ proefframes
3. Ophthalmoscoop diagnostische set
4. Auto-refracto-keratometers
5. Auto lensmeter digital focimeter

Behaalde resultaten van de afgelopen maanden

- ✓ Het versterking van bestaande nationale strategieën voor bestrijding en preventie van blindheid in Trans Mara;
- ✓ Het versterking van de overheids- CDC COVID-19 richtlijnen;
- ✓ Het opzetten van een medisch team dat toeziet op oogzorg;
- ✓ Het opleiden van 1 clinical officer, 2 lokale verpleegkundigen, 4 assistenten en 5 gemeenschapsgezondheidswerkers tot oogheelkundig specialist;
- ✓ Het aanschaffen van hoogwaardige doch betaalbare apparatuur en instrumentaria die de essentiële oogzorg mogelijk maken;
- ✓ Introductie van screenings op refractieafwijkingen binnen de gemeenschap;
- ✓ Oogscreening van 400 patiënten, onder wie 242 kinderen en 158 volwassenen;
- ✓ Follow-ups van 102 patiënten, onder wie 52 kinderen en 50 volwassenen;
- ✓ Het aantal slechtzienden kinderen en leraren als gevolg van niet-gecorrigeerde refractieafwijkingen zijn gehopen met brillen op sterkte;
- ✓ Het aantal kinderen en volwassenen met enige vorm van ooginfectie zijn behandeld;
- ✓ Het aantal slechtziende kinderen en Volwassenen als gevolg van cataract en glaucoom zijn onderzocht en doorverwezen naar gespecialiseerde oogziekenhuis in Kilgoris en Kisii;
- ✓ Het opzetten van een oogheekunde Unit in Transmara East;
- ✓ Het inrichten van een behandelkamer voor kleine chirurgische oogheekundige ingrepen;
- ✓ Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) verschaffen aan gezondheidswerkers;
- ✓ Het voorlichten van gezondheidswerkers over het veilig gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen;
- ✓ Het bouwen van 15 handwasstations in gezondheidscentra, op scholen en in huishoudens;
- ✓ Het bouwen van 5 watertanks op 4 scholen en in 3 ziekenhuis van Trans Mara;
- ✓ Het vergroten van de verantwoordelijkheid van de gemeenschap met betrekking tot handhygiëne, adequate drinkwateropslag, het dragen van gezichtsmaskers in het openbaar en sociale afstandsmaatregelen;
- ✓ Het bestrijden van ooginfecties als gevolgen van de onhygiënische leefwijze;
- ✓ Opstellen van protocollen voor vaccinatieprogramma tegen mazelen;
- ✓ De training van 30 COVID-19-ambassadeurs om voorlichting te geven over het coronavirus en zo de algemene bewustwording van de pandemie te vergroten binnen de gemeenschap;
- ✓ Het verminderen van de overdracht van COVID-19 van mens op mens;

- ✓ Het verspreiden van gezichtsmaskers, zeep en ontsmettingskits;
- ✓ Het handhaven van een algemene goede hygiëne in huishoudens, gezondheidszorginstellingen, scholen en openbare locaties;
- ✓ Het verbeteren van de kwaliteit van zorg in gezondheidscentra;
- ✓ Het verbeteren van de algemene gezondheid van de gemeenschap;
- ✓ Het bieden van banen, inkomen en praktische training voor gezondheidswerkers, metselaars, leraren en werkloze jongeren;

Conclusie

Dit jaar zijn, ondanks de COVID-19, belangrijke stappen gezet om ons doel te bereiken om tegen het jaar 2023 een duurzaam, zelfvoorzienend oogzorgsysteem op te zetten in Trans Mara, Kenia.

Er zijn nu 3 oogzorgafdelingen in Trans Mara op verschillende locaties waar onderzoeken en behandelingen kunnen worden uitgevoerd. Vanuit deze locaties is een team opgezet om outreach-programma's uit te voeren in afgelegen dorpen van Trans Mara. Het ingezette medische oogzorgteam heeft een belangrijke rol gespeeld bij het beheersen van hygiëne en COVID-19 pandemie.

Op basis van de oogonderzoeken die dit jaar zijn uitgevoerd, hebben we een duidelijk beeld kunnen krijgen van waar onze aandacht het komende jaar op gericht moet zijn. Voor de kinderen moet dit vooral gericht zijn op het voorkomen van blindheid bij kinderen door het verstrekken van Mazelen- en vitamine A-vaccinaties, het bestrijden van ooginfecties en het terugdringen van het aantal slechtzziende kinderen op scholen als gevolg van ongecorrigeerde refractieafwijkingen.

Bij volwassenen is cataract een belangrijke oorzaak van blindheid in deze regio, gevolgd door ooginfecties en allergieën. Het is belangrijk om de gemeenschap voor te lichten zodat zij zich bewust worden van het belang van tijdige oogonderzoeken en behandeling. Ook moeten we aandacht besteden aan het verbeteren van de uitkomst na een staaroperatie, zodat mensen meer vertrouwen krijgen in de operatieve behandelingen en resultaten.

Een bril bezitten is een kostbaar bezit in deze regio, aangezien deze alleen in grote steden verkrijgbaar is. Een groot deel van de mensen in Trans Mara leeft onder de armoedegrens en kan deze hoge kosten niet betalen. Door ter plaatse een team op te leiden dat brillen kan maken voor de gemeenschappen, worden de kosten van de brillen drastisch verlaagd en betaalbaar, waardoor de kinderen de kans krijgen zich optimaal te ontwikkelen en hun steentje bijdragen in de maatschappij.

Fotoverslag oogonderzoek

